

DPN 6024

Title :

रोगशमन विधि ROSA SAMAN VIDHI

Run. No. 6715

Cat. No. 21

Micro. No.

Subject ~~चिकित्सा Medicine~~

Religion : Hindu / Bauddha

बालग्रहशान्ति / propitiatory treatment

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 23.2 x 10.6 Folios 6 Lines (in a page) 7

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

प्रशुप्रतिमान पःमाय

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Prashupatiman Paimaya

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

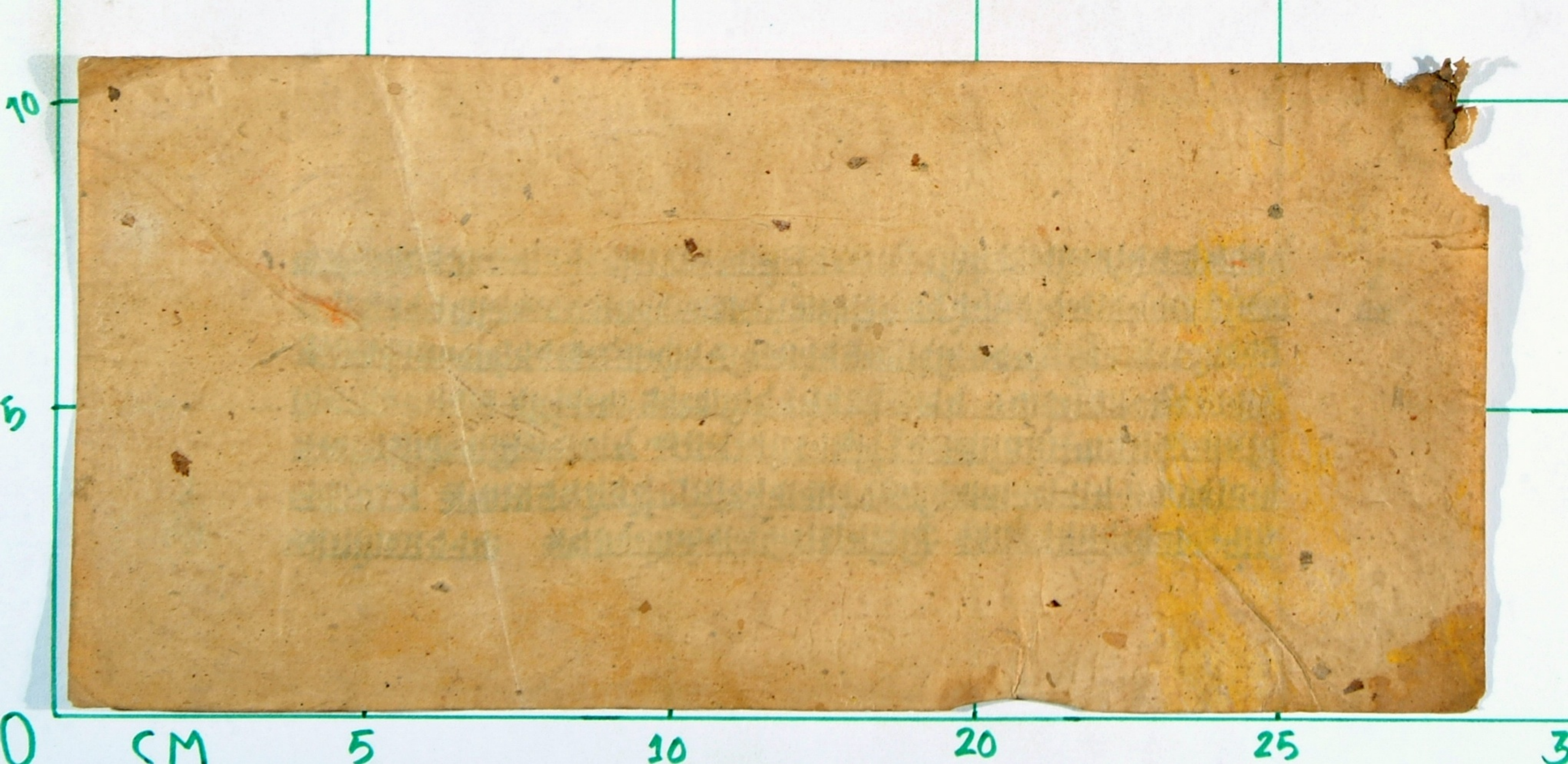
Material : palmleaf / paper / thyasaphu /

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

↓
श्रीगणेशाय नमः अथ बालग्रहशान्ति विधि ॥

समाप्ति वाक्य (Colophon) - इति विधानमालोचनं बालस्य द्वादश दिनमासौष्ठवमात्रं
रोगशमनविधानं संज्ञकं ॥ शुभं ॥

श्री.
१

श्रीगणेशायनमः अथरावणोक्तं बालपीडाशमविधिः दशाननमतं वक्ष्ये बालानां सु-
खकारकम् अथास्य प्रथमे वर्षे मासे दिने वा बालं गृह्णाति मातानंदानाम तथा गृहीतमा-
त्रस्य शिशोर्वक्ष्यामि लक्षणम् उत्तरालस्य रोदनं हृदि दुर्वलत्वाति सारंगात्र संकोचार्तुचि-
विभ्रमास्य ते भवन्ति वलितस्याः प्रवक्ष्यामि येन संपद्यते सुखम् नद्याऽभयतरुमृदमानीय
पुत्रलिकां कृत्वा पीतवस्त्रसूत्राभ्यां वेष्टयित्वा गंधपुष्पादिभिरभ्यर्च्य प्रसृतगुलस्योदनं गु-
ग्गुलिमिश्रितं पंचपोलिकाद्वयं शरावेदत्वा बालं संप्रोक्ष्य विजयधूपेन धूपयित्वा पंचपल्लवैः संस्था-
प्य ॐ नमो रावणाय मातर्नंदे वलिं गृह्णन् बालं मुंचरस्वाहा इति मंत्रेण वलिमभि मंत्र्य अपराहे

रामः
१

प्रदोषसमये वा दिनत्रयमेवं ग्राह्यादहिः पूर्वदिशि मंत्रमाचार्य वलिं हरेत् एवं कृते सुखी बालः
संपद्येत न चागर्थेति प्रथमवलिः १ अथास्य द्वितीये वर्षे मासे दिने वा बालं गृह्णाति सुनंदानाम
माता न गृहीतमात्रस्य प्रथमं जायते ज्वरः अरुचि हृदि हस्तपादादि संकोचो रोदनाति सारदुर्वल-
त्वादयो भवन्ति वलितस्याः प्रवक्ष्यामि येन संपद्यते सुखम् पूर्ववत् पुत्रलिकं कृत्वा पीतवस्त्रादि-
ना वेष्ट्य स्वस्तिकं भूमौ संलिख्य तत्र तां निधाय पुष्पादिभिरभ्यर्च्य पूर्णप्रसृतगुलौदनं दक्षि-
गुग्गुलिमिश्रं पंचपोलिकां द्वीपद्वयं जत्रयं वशरावे निधाय पल्लवैर्बालं प्रोक्ष्य मुगंधं धूपयित्वा
ॐ नमो रावणाय सुनंदे मातर्वलिं गृह्णन् बालं मुंचरस्वाहा इति मंत्रेण अपराहे प्रदोषसमये वा

श्री.
२

उत्तरे तल्लिहरेत्. एवं कृते सुखीलः संपद्येता न चान्यथेति द्वितीय अथास्पृष्टतीये वर्ये
मासे दिने वा पूतना नाम माता वालं गृह्णाति. तया गृहीतमात्रं प्रथमं जायते चरः गात्र
संकोचकराद्यैः प्रलापानि साररोदनादयः संभवन्ति. तस्याः वलिं प्रवक्ष्यामि येन संप
द्यते सुखम् पूर्ववत्पुतलं कृत्वा पीतवस्त्रेणावेष्ट्य गंधादिभिरभ्यर्च्य सर्जरसधूपेन धूप्य
तण्डुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकाः पंचमुष्टिकाः दीपत्रयं ध्वजचतुष्टयं तिलचूरी च श
रावे निधाय पञ्च वैवाले संप्रोक्ष्य ॐ नमो रावणाय मातः पूतने वलिं गृह्ण २ वालं मुंच २
स्वाहेति मंत्रेणापश्चिमायां दिशि पूर्वोक्तकाले त्रिरात्रं वलिं हरेदिति तृतीयम् ३ अथा

पश्चित्वा ४

रामः
२

स्पृष्टतुर्थे दिने मासे वर्ये वा मुखमण्डिकानां माता वालं गृह्णाति. तया गृहीतमात्रे चर
गात्रसंकोचमुष्टिवंधस्वामकासदुर्घतिमारादयो भवन्ति. तस्या वलिः ४ पूर्ववत्पुतकां
कृत्वा पीतवस्त्रेणावेष्ट्य गंधादिभिरभ्यर्च्य तण्डुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकाः पंचपंचमु
ष्टिका दीपत्रयं ध्वजचतुष्टयं च शरावे निधाय पंच वैवाले संप्रोक्ष्य राशंगेन धूपयित्वा
ॐ नमो रावणाय मुखमण्डिके मातर्वलिं गृह्ण २ वालं मुंच २ स्वाहेति मंत्रेणादक्षिणायां
दिशि पूर्वकाले वलिं हरेदिति चतुर्थ ४ अथास्पृष्टपंचमे दिने मासे वर्ये वा वालं गृह्णाति वि
डालिनां माता तल्लक्षणां चरचक्षुरोगगात्रसंकोचानां हाराति सारच्छर्दिरोदनादयः तच्च

श्री.
३

लिः। पूर्ववत्पुनर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेक्ष्यगंधादिभिर्च्यपस्त्रवेवा लं पोक्षविजयधूपेनधू
पयित्वा ॐ नमोरावणायमातर्विडालिवलिङ्गकूल २ बालं मुंच २ स्त्राहेति मंत्रेणाप्रस्थोदनं द
धिगुडयुतं दशपोलिकादीपत्रयं ध्वजचक्रं यं शरावे निधाय पश्चिमायां दिशि वलिं हरे
दिति पंचमः ५ अथास्य षष्ठे दिने मासे वर्ये वा बालं गृह्णाति शकुनीनाममाता तद्गृही
तलक्षणां चरति हस्तपदमं कोचकासाति सारमुखशोयादयः वलिं तस्याः । पूर्ववत्पु
नर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेक्ष्यगंधादिभिर्च्यपस्त्रेणागुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकादशतिलगं
दीपत्रयं ध्वजत्रयं च शरावे निधाय मार्जयित्वा बालं मुगंधयित्वा ॐ नमोरावणायमातः शकु

एमाः
३

निः श्रुतिमंत्रेणापश्चिमदिशि त्रिगुणं वलिं हरेदिति षष्ठः ६ अथास्य सप्तमे दिने वर्ये वा
बालं गृह्णाति सुखानाममाता तद्गृहीतचिह्नं चरति पूर्ववत्पीतताच वलिं तस्याः पूर्ववत्पु
नर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेक्ष्यगंधादिभिर्च्यपस्त्रेणागुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकादशतिलगं
दीपत्रयं ध्वजत्रयं च शरावे निधाय मार्जयित्वा बालं मुगंधयित्वा ॐ नमोरावणायमातः शकु
नीनाममाता तद्गृहीतचिह्नं चरति पूर्ववत्पीतताच वलिं तस्याः पूर्ववत्पुनर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेक्ष्यगंधादिभिर्च्यपस्त्रेणागुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकादशतिलगं
दीपत्रयं ध्वजत्रयं च शरावे निधाय मार्जयित्वा बालं मुगंधयित्वा ॐ नमोरावणायमातः शकु

काञ्चैव ओदनं गुडसंयुतम् । ध्वजत्रयं च शरावे निधाय पञ्च वैर्वातं प्रोक्ष्य धूपयि
 त्वा ॐ नमः ० मातः कालिके ० इति मंत्रेण राक्षसादिशि पञ्चरात्रं वलिं हरेदिति
 अष्टमः । अथास्य नवमेः बालं गृह्णाति आर्जिकानाममाता तच्चिह्नम् । ज्वरादिपूर्व
 वत् । तद्वलिः पुनर्बलिं वस्त्रेणावेष्ट्याभ्यर्च्य ओदनं दधिगुडोक्तं पंचपोलिकाति तत्र रा
 क्षीपद्यानि शरावे निधाय बालं संमार्ज्य धूपयित्वा ॐ नमः ० मातः कालिके इति मंत्रे
 णोत्तरदिशि त्रिरात्रं वलिं हरेदिति नवमः ९ । अथास्य दशमे बालं गृह्णाति रेवती
 नाममाता तदेकं ज्वरादिपूर्ववदति मार्गश्लेषकराशोषरोहनादितद्वलिः । पुन

रामः
 ४

तीवरेणावेष्ट्य गंधादिनाभ्यर्च्य पूर्णप्रस्थं तण्डुलौदनं दधिगुडमिश्रं तिलचू
 र्णपोलिकादशशर्करादीष्वयं ध्वजत्रयं च शरावे निधाय पञ्च पञ्च वैर्वातं संप्रोक्ष
 विजयेन धूपयित्वा ॐ नमः ० रेवतिमातः ० इति मंत्रेण पश्चिमदिशि त्रिरात्रं वलिं ह
 रेदिति दशमः १० । अथैकादशादौ ॥ बालं गृह्णाति पिच्छकानाममाता तदेकं ज्वर
 गात्रशोषगात्रभंगानाहाररक्तविष्टा मूत्रश्रवकुक्षिशूलोर्ध्वदृष्टिप्रलापरोहनाद
 यः । तद्वलिः पुनर्बलिं पीतवस्त्रेणावेष्ट्या गंधादिभिर्भ्यर्च्य पूर्णप्रस्थं तण्डुलौदनं गुड
 दधिपञ्चपोलिकाति तत्र राक्षीपद्यानि पञ्चरात्रं निधाय पञ्च पञ्च वैर्वातं संमार्ज्य

श्री.
५

विजयधूपेन धूपयित्वा दक्षिणादिशि पूर्वोक्तकाले एकगुणं ॐ नमोरावणायमा
तः पिच्छिलिवलिंगं क्लृप्तं बालं मुचरस्वाहेति मंत्रेण बलिं हरेदिति एकादशः ॥ ११ ॥
अथास्य द्वादशदिने मासे वर्षे वा बालं गृह्णापि प्यलीनाममाता तद्गृहीतलक्षणानिधि
छलिकाग्रहीतवत् तस्या बालः नद्याऽभयतः कूलस्थ मृत्तिका मादाय पुनर्बलिं कुरुत्वा पीत
वस्त्रेण संवेष्ट्य गंधादिभिरभ्यस्य पूर्णं प्रस्थ तद्गुलौ दलं गुडद्विभिश्चितं पोलिकाः पंचः तिल
चूर्णं शर्करा विट्पत्रं च गंधं पुष्पं च धूपं च ध्वजं च यंदीपं च कंचनं च शरावे निधाय पंचमल्लवेर्वा
लं संस्मार्ज्य विजयधूपेन धूपयित्वा ॐ नमोरावणाय पिप्पलिमातवलिंगं क्लृप्तं बालं मुचरस्वा

रामः
५

श्री.
६

हा इति मंत्रेण पूर्वस्यां दिशि रात्रं बलिं हरेत् ॥ एवं कृते विधाने स्मिन्बालरोगः प्रशाम्यति अव
स्यंतात्र संदेहो रावणस्य वचो यथा ॥ इति द्वादशबलिः ॥ १२ ॥ ॥ इति विधानमालो
क्तं बालस्य द्वादशदिनमासाब्दजात रोगशमनविधानं संपूर्णम् ॥ ॥ शुभम् ॥

रामः
६

